

COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 29.6.2021
COM(2021) 337 final

RAPORT AL COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU

Raport complet către Parlamentul European și Consiliu privind utilizarea garanției UE în cadrul Fondului european pentru investiții strategice (FEIS) și funcționarea fondului de garantare în cadrul Fondului european pentru investiții strategice (FEIS)

Cuprins

1. Introducere.....	2
2. Garanția UE.....	3
3. Utilizarea garanției UE	5
3.1. Componenta pentru infrastructură și inovare	7
3.1.1. Portofoliul de împrumuturi al IIW	7
3.1.2. Portofoliul de capital al IIW	8
3.2. Componenta pentru IMM-uri	9
3.2.1. Portofoliul de împrumuturi al SMEW	9
3.2.2. Portofoliul de capital al SMEW	10
4. Funcționarea Fondului de garantare al UE în cadrul FEIS.....	10
4.1. Mecanismul de provizionare al Fondului de garantare	11
4.2. Fluxurile anuale și cumulate.....	11
4.3. Componenta portofoliului și principalele sale caracteristici	12
4.4. Performanța	13
4.5. Evaluarea adecvării ratei țintă și a nivelului Fondului de garantare.....	13
5. Concluzii.....	14

1. Introducere

Fondul european pentru investiții strategice (FEIS), împreună cu Platforma europeană de consiliere în materie de investiții (EIAH) și Portalul european pentru proiecte de investiții (PEPI) au fost înființate în 2015 în temeiul Regulamentului (UE) 2015/1017 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 iunie 2015 de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 1291/2013 și (UE) nr. 1316/2013¹ (Regulamentul FEIS), cu scopul de a lansa investiții în Uniune prin mobilizarea de fonduri private. Acordul privind gestionarea FEIS și acordarea garanției UE (denumit în continuare „Acordul FEIS”) a fost semnat de către Comisie și Banca Europeană de Investiții (BEI) la 22 iulie 2015.

Acordul FEIS a fost modificat și reformulat de mai multe ori:

- **Prima** modificare și reformulare a Acordului FEIS a fost semnată la 21 iulie 2016 și a vizat adăugarea a două produse noi în cadrul componentei pentru IMM-uri: produsele de capital ale componentei pentru IMM-uri și consolidarea instrumentului de garantare EaSI²;
- **A doua** modificare și reformulare a Acordului FEIS a fost semnată la 21 noiembrie 2017 și a vizat transformarea celor trei produse de garantare în cadrul componentei pentru IMM-uri de la produse cu o structură de consolidare temporară (concentrare la începutul perioadei) la produse cu o structură de consolidare permanentă (finanțare suplimentară) și adăugarea unui nou produs în cadrul componentei pentru IMM-uri, consolidarea Mecanismului de garantare pentru sectoarele culturale și creative (CCS GF);
- În 2017, Regulamentul FEIS a fost modificat prin Regulamentul (UE) 2017/2396 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 decembrie 2017 de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 1316/2013 și (UE) 2015/1017 în ceea ce privește prelungirea duratei Fondului european pentru investiții strategice și introducerea unor îmbunătățiri tehnice ale fondului și ale Platformei europene de consiliere în materie de investiții³ (Regulamentul FEIS 2.0). Printre altele, Regulamentul FEIS 2.0 a majorat dimensiunea garanției UE și a ajustat rata țintă de provizionare. **A treia** modificare și reformulare a Acordului FEIS a fost semnată la 9 martie 2018 pentru a reflecta Regulamentul FEIS 2.0;
- **A patra** modificare și reformulare a Acordului FEIS a fost semnată la 20 decembrie 2018 pentru a spori contribuția FEIS la produsele SMEW existente și pentru a adăuga alte două produse SMEW (produsul de combinare FEIS și creditul privat FEIS pentru produsele destinate IMM-urilor);

¹ JO L 169, 1.7.2015, p. 1-38.

² Programul pentru ocuparea forței de muncă și inovare socială.

³ JO L 345, 27.12.2017, p. 34.

- **A cincea** modificare și reformulare a Acordului FEIS a fost semnată la 27 martie 2020 pentru a spori, printre altele, contribuția FEIS la produsele SMEW existente și pentru a adăuga alte două produse SMEW [produsul Acțiunea europeană de dezvoltare a capitalului de risc (ESCALAR) și produsul Competențe și educație (C&E)]
- Ca răspuns de limitare a impactului economic al pandemiei de COVID-19, **a șasea** modificare și reformulare a Acordului FEIS a fost semnată la 27 aprilie 2020 pentru a reorienta resursele din portofoliul de capitaluri proprii al băncilor naționale de promovare din cadrul componentei pentru infrastructură și inovare (IIW), precum și anumite produse existente din cadrul componentei pentru IMM-uri cu scopul de a sprijini împrumuturile de capital circulant acordate întreprinderilor afectate de pandemia de COVID-19.

În acest context, garanția UE alocată Mecanismului de garantare a împrumuturilor din cadrul COSME (COSME LGF) a fost majorată la 1 484 de milioane EUR, iar garanția UE alocată consolidării Fondului de garantare pentru IMM-uri din cadrul InnovFin a fost majorată la 1 400 de milioane EUR.

Conform articolului 18 alineatul (3) litera (b) din Regulamentul FEIS, Comisia are obligația de a publica, până la 30 iunie 2018, iar apoi o dată la trei ani, un raport cuprinzător privind utilizarea garanției UE și funcționarea Fondului de garantare.

Perioada de angajament privind FEIS s-a încheiat la 31 decembrie 2020. Semnarea operațiunilor FEIS deja aprobate poate avea loc până la 31 decembrie 2022, în timp ce monitorizarea operațională va continua până la rambursarea tuturor operațiunilor de finanțare și de investiții sprijinite de garanția UE.

În prezentul raport nu au fost luate în calcul cifrele ulterioare datei de 31 decembrie 2020.

2. Garanția UE

Uniunea acordă BEI o garanție irevocabilă, necondiționată și la prima cerere pentru operațiuni de finanțare și de investiții în cadrul FEIS. Prin asigurarea unei capacități mai mari de asumare a riscurilor pentru BEI, garanția UE permite o creștere a volumului proiectelor cu risc mai ridicat sprijinite de operațiunile de finanțare și de investiții ale BEI în cadrul componentei pentru infrastructură și inovare (IIW) și, prin urmare, contribuie la remedierea disfuncționalităților pieței și a situațiilor suboptimale în ceea ce privește investițiile. De asemenea, garanția UE permite creșterea volumului de împrumuturi și a numărului de întreprinderi acoperite în cadrul componentei pentru IMM-uri de Fondul european de

investiții (FEI), facilitând astfel accesul la finanțare⁴ pentru IMM-uri și întreprinderile mici cu capitalizare medie.

O parte a totalității operațiunilor FEIS este acoperită de garanția UE, iar o altă parte este realizată de BEI pe propriul risc. Resursele atribuite inițial garanției UE au fost de 16 miliarde EUR din bugetul Uniunii, suplimentate cu o alocare de 5 miliarde EUR din resursele proprii ale BEI. Aceste sume au fost majorate la 26 de miliarde EUR, respectiv 7,5 miliarde EUR prin Regulamentul FEIS 2.0.

Natura garanției UE se reînnoiește până la sfârșitul anului 2022, ceea ce înseamnă că acoperirea garanției UE poate fi pusă la dispoziția unor noi operațiuni în urma amortizării operațiunilor existente, cu condiția ca garanția UE să nu depășească niciodată suma de 26 de miliarde EUR și ca plățile nete agregate din bugetul general al Uniunii în cadrul garanției UE să nu depășească suma de 26 de miliarde EUR.

Garanția UE acoperă operațiunile de finanțare și de investiții semnate de BEI în cadrul componentei pentru infrastructură și inovare (IIW) și de FEI în cadrul componentei pentru IMM-uri (SMEW). Repartiția inițială între cele două componente a fost de maximum 13,5 miliarde EUR pentru IIW și de maximum 2,5 miliarde EUR pentru SMEW. Având în vedere răspunsul puternic la SMEW, Comitetul director al FEIS a decis să consolideze această componentă prin realocarea unei sume de 500 de milioane EUR de la IIW către SMEW în iulie 2016. Regulamentul FEIS 2.0 a majorat și mai mult ponderea SMEW, stabilind o limită de 6,5 miliarde EUR, care poate fi ajustată de către Comitetul director până la o valoare maximă de 9 miliarde EUR⁵ (tabelul 1).

În aprilie 2020, ca răspuns la pandemia de COVID-19, Comitetul director al FEIS a aprobat transferul a 250 de milioane EUR din portofoliul de capitaluri proprii al IIW către SMEW, pentru a spori capacitatea instrumentelor care vizează IMM-urile afectate de pandemia de COVID-19.

Tabelul 1- Repartiția garanției UE și evoluția sa în timp

(în miliarde EUR)	Anul	IIW	SMEW	Garanția UE totală	Resurse proprii ale BEI	Total FEIS
FEIS 1.0	2015	13,5	2,5	16,0	5,0	21,0
Ajustare FEIS 1.0	2016	13,0	3,0	16,0	5,0	21,0
FEIS 2.0	2018	19,5	6,5	26,0	7,5	33,5
Ajustare FEIS 2.0	2020	19,25	6,75	26,0	7,5	33,5

Sursă: serviciile Comisiei

⁴ Articolul 3 din Regulamentul FEIS.

⁵ Articolul 11 alineatul (3) din Regulamentul FEIS.

Răspunsul FEIS la criza provocată de pandemia de COVID-19

În urma izbucnirii pandemiei de COVID-19 la începutul anului 2020, FEIS a făcut parte din răspunsul coordonat la nivel european, menit să atenueze impactul socioeconomic al crizei provocate de pandemia de COVID-19. Pe baza resurselor deblocate din FEIS, FEI a oferit garanții în valoare de 2,2 miliarde EUR intermediarilor financiari, punând la dispoziție o finanțare în valoare de 8 miliarde EUR pentru întreprinderi, inclusiv pentru microîntreprinderi și întreprinderile sociale, precum și pentru IMM-urile din sectoarele culturale și creative.

În plus, pentru a oferi sprijin beneficiarilor finali în cele mai rapide termene, Comitetul director al FEIS a decis, în aprilie 2020, să simplifice procesul de aprobare pentru operațiunile specifice din cadrul pachetelor de finanțare în contextul pandemiei de COVID-19 din cadrul IIW.

De exemplu, în mai 2020, Consiliul de administrație al BEI a aprobat tranzacția FEIS de sprijinire a întreprinderii germane BioNTech cu o finanțare prin îndatorare în valoare de 100 de milioane EUR pentru dezvoltarea și fabricarea de vaccinuri împotriva COVID-19. Acest lucru i-a permis întreprinderii să își extindă capacitatea de producție pentru a furniza vaccinul la nivel mondial cât mai rapid posibil ca răspuns la pandemie.

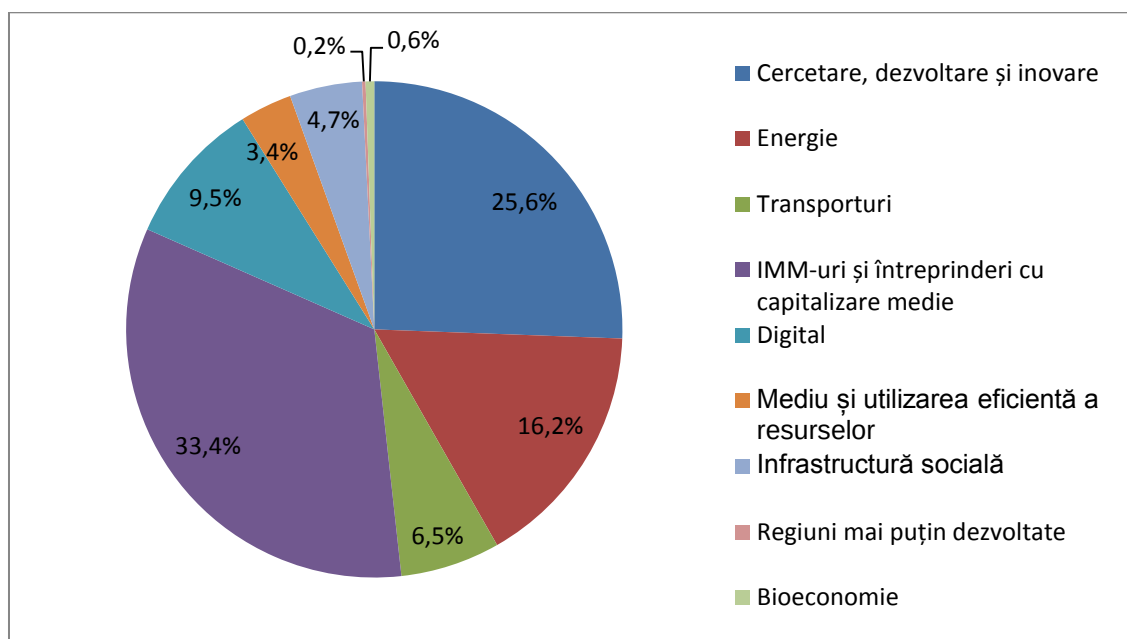
3. Utilizarea garanției UE

Prezenta secțiune analizează utilizarea garanției UE în cadrul diferitelor activități sprijinite de FEIS. Garanția UE acoperă produse diferite în cadrul celor două componente: componenta pentru infrastructură și inovare și componenta pentru IMM-uri.

La finele anului 2020, Grupul BEI (BEI și FEI) a aprobat 1 549 de operațiuni în cadrul FEIS pentru o finanțare totală de 103 miliarde EUR. Dintre aceste operațiuni, 1 421 fuseseră deja semnate la finele anului 2020, pentru o finanțare totală de 82,7 miliarde EUR. Se preconizează că operațiunile semnate vor mobiliza investiții în valoare de 545,3 miliarde EUR

(din care investițiile totale ale operațiunilor deja semnate se ridică la 479,5 miliarde EUR) în toate statele membre ale UE și în cadrul tuturor obiectivelor stabilite în Regulamentul FEIS, peste jumătate fiind alocate în domeniul cercetării, dezvoltării și inovării (CDI) și IMM-urilor, precum și întreprinderilor cu capitalizare medie (figura 1).

Figura 1: Investiții FEIS mobilizate pentru operațiuni semnate (pe sectoare, decembrie 2020)

Sursă: serviciile Comisiei

La finele anului 2020, expunerea bugetului UE la eventuale plăți viitoare acoperite de garanția UE, legate de operațiuni semnate (plătite sau nu), s-a ridicat la 24,1 miliarde EUR, în timp ce soldul total al expunerii plătite acoperite de garanția UE s-a ridicat la aproape 18,9 miliarde EUR.

La 31 decembrie 2020, a fost solicitată executarea garanției UE în cadrul IIW pentru suma totală de 80,4 milioane EUR. În plus, a fost solicitată o sumă de 5,0 milioane EUR pentru costurile de finanțare ale BEI, 77,4 milioane EUR pentru ajustări valorice ale operațiunilor de

capitaluri proprii și 3,9 milioane EUR pentru costurile de recuperare și pentru taxele administrative recuperabile ale BEI.

La finele anului 2020, în cadrul componentei pentru IMM-uri, a fost solicitată executarea garanției UE pentru suma totală de 45,6 milioane EUR, care a fost utilizată pentru a achiziționa alte monede decât EUR în scopuri de acoperire împotriva riscurilor.

3.1. Componenta pentru infrastructură și inovare

În cadrul IIW, încadrarea operațiunilor BEI la portofoliul de împrumuturi sau la cel de capital se face pe baza sistemului BEI de clasificare a împrumuturilor și a evaluării riscurilor standard a BEI. În cadrul IIW, plafonul garanției UE în valoare de 19,25 miliarde EUR este defalcat după cum urmează:

- până la 15,24 miliarde EUR pentru operațiuni legate de împrumut;
- până la 4,01 miliarde EUR pentru operațiuni legate de capital.

La 31 decembrie 2020, în cadrul IIW, BEI a semnat 629 de operațiuni pentru o finanțare totală de 57,2 miliarde EUR, care se preconizează că vor mobiliza investiții în valoare de 278,2 miliarde EUR în toate statele membre.

3.1.1. Portofoliul de împrumuturi al IIW

Portofoliul de împrumuturi al IIW include toate operațiunile legate de împrumut care au fost semnate și care nu au fost anulate. Pentru fiecare operațiune legată de împrumut, BEI efectuează o evaluare a riscurilor standard, care cuprinde calculul probabilității de nerambursare și al ratei de recuperare, fără a lua în considerare garanția UE (pentru a reflecta riscul general al tranzacției⁶). Operațiunile sprijinite de garanția UE au în mod normal un profil de risc mai mare decât operațiunile obișnuite ale BEI și se încadrează, prin urmare, în domeniul de aplicare al *activităților speciale*⁷. Tranzacțiile mai puțin riscante pot fi incluse în portofoliul FEIS, cu condiția să se demonstreze în mod clar valoarea lor adăugată ridicată și cu condiția ca includerea lor să respecte criteriul aditivității.

În cadrul portofoliului de împrumuturi al IIW, bugetul Uniunii asigură o garanție de 100 % pentru tranșa care suportă prima pierdere pentru portofoliul de împrumuturi implementat de BEI în cadrul FEIS. Se preconizează că tranșa care suportă prima pierdere va fi de aproximativ 25 % din volumul portofoliului global de operațiuni finanțate de BEI la sfârșitul

⁶ Anexa II la Regulamentul FEIS, punctul 6.

⁷ Articolul 16 din Statutul BEI.

perioadei de investiții pentru portofoliul de împrumuturi standard al IIW și de 33 % pentru portofoliul de împrumuturi hibrid al IIW⁸, riscul rezidual fiind asumat în totalitate de BEI.

Garanția UE poate fi solicitată în cazul neîndeplinirii obligațiilor de către debitorii BEI sau, în cazul unui proces de restructurare, pentru a acoperi pierderile datorate restructurării aferente operațiunilor legate de împrumut.

Operațiunile de împrumut ale BEI generează venituri stabilite în conformitate cu metodologia BEI de stabilire a costurilor. Veniturile legate de riscuri sunt împărțite între Uniune și BEI pe baza principiilor de partajare a riscurilor și a veniturilor stabilite în Acordul FEIS, conform cărora garanția UE acoperă întreaga tranșă care suportă prima pierdere, în timp ce BEI păstrează întreaga tranșă de risc rezidual.

La 31 decembrie 2020, în cadrul IIW, fuseseră semnate 460 de operațiuni legate de împrumut, dintre care 403 standard și 57 hibride, pentru o finanțare totală de 50,3 miliarde EUR.

3.1.2. Portofoliul de capital al IIW

Portofoliul de capital al IIW include toate operațiunile legate de capital care au fost semnate și care nu au fost anulate. În cadrul acestui portofoliu, garanția UE poate fi utilizată pentru a sprijini investițiile directe în întreprinderi sau proiecte individuale (investiții directe de capital) sau pentru finanțarea de fonduri sau de riscuri de portofoliu analoge (portofoliu de capital).

BEI efectuează evaluarea standard și stabilește dacă o operațiune prezintă sau nu riscuri de capital, indiferent de forma juridică și de nomenclatura sa.

În cadrul portofoliului de capital standard al IIW, BEI investește în condiții de egalitate (*pari passu*) cu garanția UE. Garanția UE acoperă 50 % pentru fiecare operațiune de capital inclusă în portofoliul de capital standard al IIW, în timp ce BEI păstrează restul de 50 %.

Garanția UE poate fi solicitată pentru a acoperi ajustările cu valoare negativă, pierderile realizate la cesionare și costurile de finanțare ale BEI pentru partea din investiția de capital garantată de UE.

Veniturile care pot fi atribuite garanției UE și care pot fi primite în legătură cu portofoliul de capital standard al IIW sunt utilizate pentru remunerarea garanției UE.

A treia modificare și reformulare a Acordului FEIS din 9 martie 2018 a creat un portofoliu de capital - bănci naționale de promovare (BNP) al IIW, pe lângă portofoliul de capital standard

⁸ Pentru a ține cont de operațiunile specifice, cum ar fi operațiunile de partajare a riscurilor, pe care BEI le delegă în totalitate intermediarilor financiari, titlurile garantate cu active etc., în cadrul portofoliului de împrumuturi al IIW a fost creat un compartiment hibrid. La 31 decembrie 2020, alocarea garanției UE pentru acest portofoliu a fost de 2 miliarde EUR.

al IIW. În cadrul portofoliului, garanția UE acoperă 95 % din tranșa care suportă prima pierdere, în timp ce BEI păstrează restul de 5 %, precum și întregul risc rezidual.

La 31 decembrie 2020, în cadrul IIW, fuseseră semnate 169 de operațiuni legate de capital, din care 163 de operațiuni standard și 6 operațiuni din portofoliul de capital - BNP pentru o finanțare totală de 6,9 miliarde EUR.

3.2. Componenta pentru IMM-uri

Componenta pentru IMM-uri (SMEW) facilitează accesul la finanțarea prin împrumuturi și prin capitaluri proprii pentru întreprinderile mici și mijlocii și, într-o măsură limitată, și pentru întreprinderile mici cu capitalizare medie. Componenta este implementată de FEI.

Garanția UE alocată componentei pentru IMM-uri în temeiul Regulamentului FEIS este plafonată la 6,75 miliarde EUR atât pentru operațiunile legate de împrumut, cât și pentru operațiunile legate de capital.

La 31 decembrie 2020, FEI a semnat operațiuni în cadrul SMEW cu intermediari financiari pentru o finanțare totală din partea FEI în valoare de 25,5 miliarde EUR. Se preconizează că aceste operațiuni vor mobiliza investiții în valoare de 211 miliarde EUR în toate statele membre. În plus, un număr total de 1 427 600 de întreprinderi au primit finanțare din partea FEIS în cadrul componentei pentru IMM-uri.

3.2.1. Portofoliul de împrumuturi al SMEW

În ceea ce privește sprijinirea finanțării prin împrumuturi, partea din SMEW care beneficiază de garanția UE sporește capacitățile instrumentelor financiare preexistente ale UE pentru IMM-uri. Consolidarea lor în cadrul FEIS a permis o utilizare mai rapidă a garanției și a permis acestor instrumente financiare să sprijine un volum mai mare de împrumuturi și un număr mai mare de întreprinderi. În mod specific, sprijinul este acordat următoarelor mecanisme:

- mecanismul COSME LGF, care îmbunătățește accesul la finanțare pentru IMM-urile mai riscante;
- InnovFin SMEG, care se axează pe întreprinderi inovatoare și care desfășoară activități intense de cercetare;
- Fondul de garantare EaSI, care sprijină microfinanțarea și întreprinderile sociale;
- Mecanismul de garantare pentru sectoarele culturale și creative, care oferă sprijin specific IMM-urilor din sectoarele culturale și creative;
- produsul C&E, care a fost dezvoltat ca proiect-pilot în cadrul FEIS și care oferă finanțare studenților și cursanților individuali, întreprinderilor care investesc în recalificarea angajaților lor și organizațiilor care oferă educație și formare sau investesc în acestea; precum și

- produsul de combinare FEIS, care vizează obiective de politică specifice în statele membre, în principal îmbunătățirea accesului la finanțare în sectorul agricol. Acesta combină resurse din fondurile structurale ale UE sau din fonduri naționale și FEIS.

La 31 decembrie 2020, în cadrul SMEW fuseseră semnate 437 de operațiuni legate de împrumut pentru o finanțare totală de 15,1 miliarde EUR.

3.2.2. Portofoliul de capital al SMEW

În domeniul finanțării prin capitaluri proprii, partea din SMEW care beneficiază de garanția UE în cadrul FEIS sprijină trei mecanisme:

- produsul de capital al SMEW, în cadrul căruia FEI investește în fonduri de capital, fonduri de fonduri sau în vehicule coinvestiționale care direcționează finanțarea prin capitaluri proprii către întreprinderile aflate în etapele inițiale de dezvoltare (cum ar fi întreprinderile nou-înființate) și către întreprinderile aflate în stadii de creștere și de extindere (cum ar fi întreprinderile în curs de extindere);
- ESCALAR, care ajută fondurile axate pe întreprinderile în curs de extindere să atingă o masă critică mai mare; precum și
- Programul de credite private al FEIS, care sprijină fonduri diversificate de împrumut, sporind astfel volumul și diversitatea finanțării alternative prin îndatorare disponibile pentru IMM-urile și întreprinderile mici cu capitalizare medie din Europa.

În plus, SMEW beneficiază, de asemenea, de o contribuție directă din partea BEI de 4 miliarde EUR, care a jucat un rol în extinderea mandatului BEI privind resursele de capital de risc acordat FEI cu scopul de a sprijini finanțarea prin capitaluri proprii pentru IMM-uri și întreprinderile cu capitalizare medie.

La 31 decembrie 2020, în cadrul SMEW fuseseră semnate 355 de operațiuni legate de capital pentru o finanțare totală de 10,5 miliarde EUR.

4. Funcționarea Fondului de garantare al UE în cadrul FEIS

Fondul de garantare din cadrul FEIS („Fondul de garantare”) a fost înființat în temeiul articolului 12 din Regulamentul FEIS și este finanțat în principal din plăți de la bugetul general al Uniunii și din venituri provenite din operațiuni efectuate în temeiul garanției UE. Fondul de garantare reprezintă o rezervă de lichiditate din care este plătită BEI în cazul unei cereri de executare a garanției UE. Fondul de garantare trebuie menținut la un anumit procent (rata țintă) din valoarea totală a obligațiilor în cadrul garanției UE, în prezent de 35 %. Astfel, rezerva de lichiditate are rolul de a oferi o marjă de siguranță adecvată care să evite expunerea bugetului Uniunii la cereri neașteptate de executare a garanției, care ar putea avea ca efect reduceri de cheltuieli sau modificări ale bugetului.

În conformitate cu Acordul FEIS, cererile de executare sunt plătite de Fondul de garantare atunci când cuantumul lor depășește fondurile aflate la dispoziția BEI în contul FEIS. Contul FEIS, gestionat de BEI, a fost instituit în vederea colectării veniturilor Uniunii provenite din operațiuni care beneficiază de garanția UE și a sumelor recuperate și în vederea plății cererilor de executare a garanției UE, precum și în vederea plății costurilor administrative recuperabile și a costurilor legate de recuperare ale BEI.

Regulamentul financiar⁹ a instituit fondul comun de provizionare (CPF) pentru a deține provizioanele alocate pentru a acoperi datoriile financiare care decurg din garanțiile bugetare și programele de asistență financiară în temeiul cadrului financiar multianual pentru perioada 2021-2027, precum și pasivele istorice. Prin urmare, începând din ianuarie 2021, Fondul de garantare din cadrul FEIS constituie un compartiment separat în cadrul fondului comun de provizionare.

4.1. Mecanismul de provizionare al Fondului de garantare

Fondul de garantare este provizionat prin:

- contribuții de la bugetul general al Uniunii; bugetul alocat pentru provizionarea Fondului de garantare se ridică la 8 425 de milioane EUR;
- venituri și orice alte plăți primite de Uniune în conformitate cu Acordul FEIS, precum și venituri și rambursări din instrumentele financiare din cadrul „Mecanismului pentru interconectarea Europei”¹⁰ și al „Fondului european 2020 pentru energie, schimbări climatice și infrastructură” — Fondul Marguerite¹¹;
- venituri (dobânzi) aferente investițiilor realizate pe piețele financiare din disponibilitățile Fondului de garantare;
- sumele recuperate de la proiectele pentru care s-a solicitat garanția UE.

Provizionarea globală a Fondului de garantare, ca parte a compartimentului fondului comun de provizionare din ianuarie 2021, este constituită progresiv până în 2022.

4.2. Fluxurile anuale și cumulate

Angajamentele și plățile bugetare pentru provizionarea Fondului de garantare sunt prezentate în tabelul 2.

Tabelul 2 – Provizionarea Fondului de garantare

(în milioane EUR)	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Angajamente	1 350,0	2 110,2	2 680,3	2 069,3	357,3	301,0
Plăți	0	1 018,0	2. 489,6	2 013,9	1 166,2	1 248,9

⁹ Regulamentul (UE, Euratom) 2018/1046 (JO L 193, 30.7.2018, p. 1).

¹⁰ Regulamentul (UE) nr. 1316/2013.

¹¹ Regulamentul (CE) nr. 680/2007.

Perioada de angajament privind FEIS pentru contribuțiile de la bugetul UE s-a încheiat la 31 decembrie 2020. Sumele angajate din veniturile alocate ar putea fi plătite până în 2022, ori de câte ori sunt disponibile. La 31 decembrie 2020, suma cumulată de aproximativ 8 868 de milioane EUR a fost angajată pentru provizionarea Fondului de garantare, din care 8 425 de milioane EUR de la bugetul general al UE și 443 de milioane EUR din veniturile alocate.

Plățile către Fondul de garantare din bugetul UE sunt programate până în 2022. Cu toate acestea, plățile din veniturile alocate au putut fi efectuate până în 2023. O sumă totală de aproximativ 7 937 de milioane EUR a fost plătită efectiv Fondului de garantare, din care 7 513 milioane EUR au provenit de la bugetul general al UE, în timp ce 424 de milioane EUR au fost recuperate ca venituri alocate.

La 31 decembrie 2020, operațiunile FEIS gestionate de BEI în cadrul componentei pentru infrastructură și inovare generaseră un venit net cumulată de 674 de milioane EUR pentru UE, din care 243 de milioane EUR sunt aferente anului 2020¹².

Pentru operațiunile FEIS în cadrul SMEW, UE a suportat un cost net cumulată de 452 de milioane EUR, din care 295 de milioane EUR sunt aferente anului 2020¹³.

4.3. Componenta portofoliului și principalele sale caracteristici

Portofoliul de investiții al Fondului de garantare este investit în conformitate cu principiile de gestionare prevăzute în Decizia C(2016) 165 a Comisiei din 21 ianuarie 2016 de aprobare a orientărilor privind gestionarea activelor Fondului de garantare al FEIS.

Aceste orientări prevăd că activele din portofoliul de investiții trebuie să furnizeze suficientă lichiditate pentru a acoperi posibilele cereri de executare a garanției, urmărindu-se în același timp optimizarea nivelului de randament și de risc într-un mod care să fie compatibil cu menținerea unui grad înalt de securitate și stabilitate.

Au fost adoptate strategii de investiții și de gestionare a riscurilor care reflectă obiectivele de investiții și perspectivele pieței. Strategia de investiții vizează o diversificare sporită a diferitelor categorii de active cu venit fix.

În decembrie 2020, portofoliul de investiții se compunea, în principal, din titluri emise de emitenți suverani, subsoverani, supranaționali și agenții (46,8 % din valoarea de piață), întreprinderi (20,3 % din valoarea de piață) și obligațiuni garantate (17,1 % din valoarea de piață). Aproximativ 5,2 % din portofoliu era reprezentat de investiții lichide și foarte bine

¹² Cifrele din raportul financiar auditat (anexa III la Acordul FEIS).

¹³ La fel ca mai sus.

cotate (AA/AAA), denumite în USD. Expunerea la riscul valutar a acestor investiții a fost acoperită.

Durata portofoliului la finele anului 2020 era de 3,19 ani, iar ratingul său mediu de credit este BBB+.

Cea mai mare parte a portofoliului este investită în titluri lichide, iar o parte adecvată (25 % din totalul valorii portofoliului) are o scadență de sub 12 luni.

Din punctul de vedere al duratei, al riscului de credit și al lichidității, profilul portofoliului a fost calibrat în conformitate cu fluxurile de numerar preconizate, provenite din operațiunile FEIS acoperite de garanția UE (de exemplu, cereri de executare și venituri preconizate).

În decembrie 2020, ponderea instrumentelor cu etichetă MSG¹⁴ în portofoliu era de 9,5 %.

4.4. Performanța

Performanța este calculată pe o bază ponderată în timp, pentru a nu fi afectată de dimensiunea portofoliului, care a crescut în mod considerabil pe parcursul perioadei.

De la crearea sa în aprilie 2016, Fondul de garantare a înregistrat o performanță absolută de 2,4 % în decembrie 2020. Acest randament a fost obținut în contextul unor rate negative, în special în ceea ce privește expunerile pe care piețele le consideră ca fiind „fără risc de credit” și lichide în Europa. De exemplu, randamentul obligațiunilor germane la trei ani era de -0,77 % la sfârșitul anului 2020.

4.5. Evaluarea adecvării ratei țintă și a nivelului Fondului de garantare

Rata țintă a Fondului de garantare a fost inițial stabilită la 50 % din totalul obligațiilor aferente garanției UE. Această țintă a fost estimată înainte de demararea activităților FEIS.

În 2016, evaluarea internă a Comisiei referitoare la FEIS¹⁵ a concluzionat că provizionarea Fondului de garantare ar putea fi ajustată. Evaluarea de risc a diferitelor produse sprijinite de garanția UE a arătat că, în ansamblu, în cazul unor eventuale cereri de executare a garanției, bugetul Uniunii ar fi protejat în mod adecvat, cu o rată țintă ajustată de provizionare a Fondului de garantare de 35 %, ținând cont de recuperările, veniturile și restituirile provenite din operațiunile FEIS.

Parlamentul European și Consiliul au aprobat propunerea Comisiei, iar rata țintă a fost stabilită la nivelul de 35 % din totalul obligațiilor aferente garanției UE începând cu intrarea în vigoare a Regulamentului FEIS 2.0.

¹⁴ Riscuri de mediu, sociale și de guvernare.

¹⁵ Documentul de lucru al serviciilor Comisiei SWD(2016) 297.

Evaluarea riscului diferitelor produse sprijinite de garanția UE în februarie 2021 a confirmat că, în cazul unor eventuale cereri de executare a garanției UE, bugetul general al Uniunii ar fi protejat în mod adecvat cu o rată-țintă de 35 %, luând în considerare recuperările, veniturile și restituirile provenite din operațiunile BEI.

5. Concluzii

Cea mai recentă evaluare independentă a punerii în aplicare a Regulamentului FEIS pe care s-a fundamentat propunerea Comisiei de regulament de instituire a Programului InvestEU¹⁶ a evidențiat, în concluziile sale, relevanța generală și eficacitatea garanției UE. În special, nivelurile garanției UE și ale contribuției BEI au fost determinate în mod corespunzător, întrucât au permis Grupului BEI să mobilizeze un nivel de investiții conform așteptărilor. Ajustarea ratei țintă pentru Fondul de garantare în cadrul FEIS 2.0 a avut ca rezultat o utilizare mai eficientă a bugetului UE. În plus, impactul asupra altor părți ale bugetului UE a fost limitat, conducând astfel la o eficiență sporită a sprijinului acordat din bugetul UE. De asemenea, abordarea generală privind modelarea ratei țintă a FEIS a părut a fi adecvată și în concordanță cu practica sectorului.

Până la sfârșitul anului 2020, FEIS a mobilizat investiții cumulate în valoare de 545,3 miliarde EUR în toate statele membre, depășind astfel obiectivul de 500 de miliarde EUR, atenuând totodată impactul pandemiei de COVID-19 asupra economiei Europei.

În 2021, Comisia va lansa o evaluare ex-post a FEIS, care se preconizează că va fi transmisă Parlamentului European și Consiliului până la sfârșitul anului 2022.

¹⁶ Documentul de lucru al serviciilor Comisiei SWD(2018) 314 final.